

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 19/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om statsandelar till kom- munerna och av 16 § i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2008 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna och av 16 § i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (RP 110/2008 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Auli Valli-Lintu, finansministeriet
- regeringsråd Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet
- kommunkamrer Sture Lindqvist, Sibbo kommun.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Folkpensionsanstalten
- Helsingfors stad
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om statsandelar till kommunerna och lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården ändras.

Lagen om statsandelar till kommunerna ändras så att den allmänna statsandelens grunddel till kommunerna minskas med sammanlagt 3,75 euro per invånare, dvs. ungefär 19,77 miljoner euro, till följd av att intressebevaknings-, konsumentrådgivnings- och underhållsstödsuppgifterna överförs från kommunerna till staten och Folkpensionsanstalten. Dessutom föreslås det att den allmänna statsandelen minskas med 0,96 euro per invånare, sammanlagt ungefär 5 miljoner euro, 2009 för att finansiera KommunIT-verksamheten.

Dessutom föreslås det att lagen om statsandelar till kommunerna och lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården preciseras i fråga om ändringar i kommunindelningen. Lagen ska föreskriva statsandelarna vid sammanslagningar av hela kommuner bestäms enligt den nya eller utvidgade kommunens invånarantal och de hopslagna statsandelsgrunderna. Det är då den partiella sammanslagningen träder i kraft får den kommun som utvidgas en lika stor andel av statsandelarna som den kommun som blir mindre skulle ha fått om inte ändringen av kommunindelningen skulle ha gjorts. När en kommun delas ändras den tidpunkt då det invånarantal som ligger till grund för kalkylen be-

stäms från oktober till årsskiftet före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Överföring av uppgifter inom kommun- och servicestrukturen

Regeringen föreslår att lagen om statsandelar (1147/1996) till kommunerna ändras. Den allmänna statsandelens grunddel till kommunerna minskas till följd av att intressebevaknings-, konsumentrådgivnings- och underhållsstödsuppgifterna överförs från kommunerna till staten och Folkpensionsanstalten. Överföringen beror på lagen om en kommun- och servicestrukturen (169/2007) och ändringen ligger i linje med kommun- och servicestrukturen.

KommunIT

I lagen om statsandelar till kommunerna föreslås dessutom den allmänna statsandelen bli minskad med 0,96 euro per invånare för att finansiera KommunIT-verksamheten 2009. Därmed kan kommunIT också nästa år finansieras på samma sätt som i fjol och i år. KommunIT-enheten ingår i IT-administrationen inom den offentliga förvaltningen och målet är att bygga upp en gemensam IT-aktör för informationsförvaltningen i hela den offentliga förvaltningen (JulkIT).

Statsandelen när kommunindelningen ändras

Regeringen föreslår också att lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) preciseras i fråga om ändrad kommunindelning. Det år då en partiell sammanslagning träder i kraft får den kommun som utvidgas en lika stor andel av statsandelarna som

den kommun som blir mindre skulle ha fått om inte ändringen av kommunindelningen skulle ha gjorts. Bland de aktuella ändringarna i kommunindelningen har förslaget de största konsekvenserna för statsandelarna och utjämningsarna av statsandelarna för Helsingfors stad och Sibbo kommun. Vid den partiella sammanslagningen minskar invånarantalet i Sibbo med cirka 2 000 personer 2009 och Helsingfors får lika många invånare till. Dessutom får Helsingfors ett mindre antal invånare från Vanda stad. I samband med partiella sammanslagningar inom ramen för sammanslagningar av hela kommuner minskar invånarantalet i Hattula med 32 personer vid sammanslagningen med Tavastehus och i Enonkoski med en person vid sammanslagningen med Nyslott.

Det är en positiv reform att statsandelarna och utjämningsarna av dem går till de utvidgade kommunerna redan samma år som en kommunsammanslagning träder i kraft, framhåller utskottet. Tidigare var det inte så. Däremot påpekar utskottet att skatteinkomsterna från fysiska personer i sammanslagningskommunerna också 2009 går till de kommuner som minskar eftersom hemkommunen bestäms efter bostadsorten i slutet av det år som föregår skatteåret.

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara nödvändig och lämplig och tillstyrker följaktligen lagförslagen utan ändringar.

Förslag till beslut

Förvaltningsutskottet föreslår

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 20 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
medl. Thomas Blomqvist /sv
Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd
Timo Korhonen /cent
Valto Koski /sd

Outi Mäkelä /saml
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Unto Valpas /vänst
Tuula Väättäinen /sd
ers. Veijo Puhjo /vänst
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Sivonen.